

Резюме

на работен проект на Програмата за трансгранично сътрудничество Интеррег- ИПП България – Северна Македония 2021 - 2027

(Версия от 16 декември 2021 г.)

Настоящото резюме е подготвено от екипа на НСОРБ, на база публикувания за обществено обсъждане проект на Програмата за трансгранично сътрудничество Интеррег-ИПП България - Северна Македония за програмен период 2021-2027 година, на <http://www.ipa-cbc-007.eu/sea-report-news/launch-consultations-environmental-assessment-report-under-interreg-ipa-cbc>

Програмната област:

Териториалният обхват на програмата включва 2 области в България: Благоевград и Кюстендил и 3 ракона в Република Северна Македония: Североизточен, Източен и Югоизточен райони за планиране.

Границата е с дължина 165 км с три функциониращи гранични контролно-пропускателни пункта (Златарево-Ново Село, Станке Лисичково-Делчево и Гюешево-Деве Баир). Общата площ на ТГС района обхваща 18 087 км² – в България представлява 8.6 % от територията на страната, докато в Република Северна Македония е 33.8 %.

Населението на района е 948 564 жители, от които 424 164 жители в България (6.06 % от населението на страната), и 524 400 жители на Северна Македония (25.26% от населението на страната).

Програмната стратегия:

Програмата е ориентирана към постигането на три от Целите на политиката (ЦП) на европейско ниво:

- ✚ ЦП 2: По-зелена, нисковъглеродна и устойчива Европа с икономика в преход към нулеви нетни въглеродни емисии, чрез насърчаване на чист и справедлив енергиен преход, зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, смекчаване на последиците от изменението на климата и приспособяване към него, превенция и управление на риска и устойчива градска мобилност;
- ✚ ЦП 3: По-добре свързана Европа, чрез подобряване на мобилността;
- ✚ ЦП 5: Европа по-близо до гражданите, чрез насърчаване на устойчивото и интегрирано развитие на всички видове територии и местни инициативи.

Планирани са инвестиции в обхвата на три приоритета:

Приоритет 1 «По-зелен граничен регион»:

Планирана подкрепа за следните групи инвестиции:

- Инвестиции в изграждането на зелени площи (зелени балкони, зелени стени, зелени покриви, атриуми, зелени настилки, зелени паркинги, зелени огради, шумови прегради и др.);
- Инвестиции в развитието на зелени площи в градските и крайградските райони, включително подобряване на връзките между зелените площи (триви и улични дървета/хедж, улични зелени и зелени жилки, зелени детски площадки/училищни площадки, зелени и цветни площи, зелени брегове);
- Инвестиции в развитието на естествени зелени градски зони (градски парк, исторически парк/градина, малък парк/парк, зелено пространство в съседство, институционално зелено пространство, съоръжение за зелени спортове, гора, храсти, изоставени и изоставени зони с участъци на дива природа);
- Инвестиции в развитието на зелени площи за управление на водите (скали, възстановяване на възвишения и озеленяване на природата, дъждовни градини или устойчиви градски дренажни системи (SUDS), натурализирани водоеми за поройни дъждове, зони за биозадържане);
- Подкрепа за съвместни стратегии и планове за действие за разработване на нови инструменти, както и за трансфер на решения между съответните заинтересовани страни.

За целите на изпълнението на приоритет 1 програмата ще прилагат инструменти, които съответстват на ограничения бюджет и поставените цели, като например Фонд за малки проекти или други опростени варианти.

Основни целеви групи:

- Местно население и посетители;
- **Местни власти** и регионални структури на централната администрация;
- Научноизследователска и развойна дейност, академични и научни институции;
- НПО.

Приоритет 2 « По-свързан граничен регион»:

Инвестициите ще бъдат под формата на проект от стратегическо значение.

Неизчерпателният списък на действията за подкрепа, включва:

- Модернизиране на съществуващите и изграждане на нови ГКПП;
- Закупуване на специализирано техническо оборудване на базата на ИКТ решения;
- Рехабилитация на съществуващи и изграждане на нови пътища и в двете държави;

- Оценки на въздействието върху околната среда и други свързани с проекта оценки

Основни целеви групи: Жители, посетители и бизнеса в трансграничния регион.

Приоритет 3 «Интегрирано развитие на граничния регион»:

Инвестиции на база Интегрирана териториална стратегия (ИТС) с една основна стратегическа цел и две конкретни цели, а именно:

Стратегическа цел: Постигане на интегрирано териториално развитие с акцент върху конкурентоспособността и развитието на туризма.

Специфична цел 1: Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика и подобряване на бизнес средата;

Специфична цел 2: Културно-историческото наследство на Република България и Република Северна Македония - предпоставка за развитие на атрактивен целогодишен туристически продукт, чрез съвместни интелигентни решения с гарантиран достъп и участие на всички.

ИТС ще подкрепят широк спектър от действия - научноизследователски и развойни дейности; създаване и разпространение на информация, знания и умения; обучения; услуги; изграждане на мрежи; изготвяне на политики; незначително обновяване, подобряване и поддръжка на пътища и съоръжения от обществено значение; защита и опазване и т.н..

Неизчерпателният списък на действията, които ще бъдат подкрепени, включва:

- Дейности, насочени към повишаване на производствения капацитет на МСП, с цел превръщането на предприятията в по-екологични, по-дигитални и по-конкурентоспособни (технологична модернизация);
- Дейности, насочени към подобряване знанията и уменията на МСП за работа в по-екологична, по-дигитална и по-конкурентна среда (придобиване на нови знания и умения, включително достъп до външни финанси);
- Действия, насочени към изграждане на ефективен процес на разработване на продукти (процесът обхваща всички стъпки - от концепция до пазарна реализация на съответния продукт) и достигане до нови пазари (маркетинг, предприемачество, интернационализация);
- Подобряване на мобилността и свързаността на транспортната и инженерната инфраструктура чрез развитие на системи за алтернативно придвижване, включително мрежа от велоалеи, „черни“ горски и полски пътища, хеликоптерни площадки и др.;
- Разработване и предлагане на интегрирани регионални туристически продукти за различни активности и локации с включване на културно-историческото наследство

и природните дадености; съвместни действия за диверсификация на формите на туристическите услуги и осъществяване на всесезонен туризъм в района на ТГС;

- Разработване на интегрирани целеви финансови пакети за насърчаване на дейността и разкриване на нови МСП в областта на туризма с акцент върху семейните предприятия и предлагането на местни продукти – винен и гастро-туризъм, селски еко-туризъм, вело-туризъм, лов и риболов, „оф-роуд“ туризъм и др.;
- Създаване на съвместна мрежа от локации за прилагане на концепции от типа „зелено училище“, „на село“, „на гости при ...“, „пригответе от...“ и т.н.;
- Разработване и прилагане на съвместни мерки за ограничаване на уязвимостта на услугите в туристическия сектор вследствие на пандемични и епидемични ситуации; насърчаване на развитието на здравния и възстановителен туризъм - услуги и продукти, свързани със закаляването, активния отдих, спортуването на открито, укрепване на имунитета и подобряване на здравния статус, чрез балнео и СПА процедури, климатолечение, калолечение; съчетаване на кратки почивки от различен вид с индивидуални пътувания.

Зелените и цифровите решения ще бъдат включени като хоризонтални принципи и по този начин да станат неразделна част от всички подпомагани проекти в рамките на ИТС.

Основни целеви групи:

- Гражданското общество;
- **Местни/регионални органи**, регионални структури на централни публични органи;
- НПО;
- Научноизследователска и развойна дейност, академични институции и институции за обучение;
- Социални институции;
- ММСП;
- Местно население.

Общ индикативен финансов ресурс по Програмата:

Приоритет	Принос на ЕС, в евро	Национален принос, в евро	Общо, в евро
Приоритет 1	4 458 466	786 788	5 245 254
Приоритет 2	8 781 304	1 549 642	10 330 946
Приоритет 3	13 239 770	2 336 430	15 576 200
ОБЩО	26 479 540	4 672 860	31 152 400